

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

5:22 | 5:09 | 5:17 | 5:02 **הדלקת נרות**

6:16 | 6:15 | 6:16 | 6:15 **מוצאי שבת**

6:55 | 6:52 | 6:52 | 6:55 **רבינו תם**

משכיל לדוד

ביאור ענין חטא העגל

וזקני הצדיק רבי יאשיהו פינטו זיע"א מאריך בספרו "כסף נבחר" על הנושא של תורה לשמה, ומובא שם שתורה הנלמדת ומקוימת לשמה בכוחה להציל את האדם, אך תורה שאינה לשמה אינה מועילה לו במאומה, ועל האדם לקחת מוסר מאמת נוקבת זו ולהתחזק וללמוד תורה לשמה כיון שרק היא יכולה להצילו מיצרו הרע בשעת מעשה, ויתכן שמכיוון שהתורה שנלמדה על ידי עם ישראל קודם מתן תורה לא היתה לשמה, לכן לא היה בכוחה להציל מעוון זה של העגל, והראיה לכך שהיה חסר בלימוד לשמה, שכאשר משה לא ירד מן ההר מיד הם ביקשו אלוהים אחרים שילכו לפנייהם.

ומשום הדברים הללו תיתכן מציאות של אדם הנכנס להתפלל בבית הכנסת וכשהוא יוצא הולך הוא לראות מראות אסורות, וכל זאת למה, מכיוון שתפילתו לא היתה אמיתית ובכוונה, אלא דיבוב שפתיים בעלמא והיא לא השפיעה עליו כלל.

וארע עימי פעם ששהיתי בשדה התעופה וישב לידי אדם עם עיתון פרוס לרווחה, ובאקראי ממש מבלי להתכוון כלל נכשלו עיני בראיית תמונה פרוצה, ומראה זה עמד לנגדי והפריע לי עד מאוד, והתפללתי לה' שיסיר ממני את זה המראה אשר היה בו הרס וקלקול רב, ובודאי שבני ישראל בהיותם במצרים ראו מראות אסורות, ומראות אלו עדיין נותרו לעמוד נגד עיניהם, והם אלו שגרמו להם לחטוא בעגל ברגע שעלה בזיכרונם אותם מראות אסורות שראו במצרים.

וכאשר האדם מתלכלך בבגדו הוא מסיר את הלכלוך מלמעלה, אך על הבד עצמו נותרות עקבות, שהם הרושם של הלכלוך. כן הוא הדבר בענין החטא, שלא מספיק להסירו מלמעלה אלא יש לעוקרו מן השורש, על מנת שלא יישאר ממנו רושם כלל, וזו הסיבה שמשה שרף את העגל ולא הסתפק בהעלמתו בשם ה' המפורש, מכיוון שנגע רע יש להסירו מן השורש, ובשריפת העגל יש סמליות של ביעור מן היסוד.

ישנם שלושה דברים הדורשים בימינו חיזוק רב והם; לשון הרע, שמירת העיניים ועבודת ה' אמיתית, וכאשר אנו הולכים בדרך ה' גם הגויים מבחינים באמת, אך כשאנו סוטים ממנה ואפילו סטייה קלה אף הגויים מבחינים בכך ורואים שהאמת היא שקר, ויש לכך השפעה גדולה על כל המתרחש בעולם לטוב ולמוטב, וכחיזוק לדברים ניתן להביא את אשר התרחש בזמן מלחמת העולם השנייה בה עיני העולם טחו מלראות את העוולות הנוהרות שעשה אותו צורר יימח שמו ליהודים, וכיצד יתכן שכל העולם שתק מול מעלליו של אותו רוצח, הרי היו הוכחות חותכות למעשיו הנפשעים. אלא שנפל עליהם עיוורון, וגם אם היו רוצים לראות לא היה בכוחם לעשות זאת. מכיוון שכאשר עם ישראל סוטים מדרך התורה והולכים בדרך השקר אף אומות העולם רואים שהאמת היא שקר, ועל כל אחד ואחד לומר לעצמו מתי יגיעו מעשי למעשי אבותיי, ורק בזכות לימוד התורה לשמה נוכח להסיר את קליפת חטא העגל מן היסוד.

"וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם אל אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלוהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו" (שמות לב, א)

כאשר מתבוננים בפסוקי הפרשה מתעוררת תמיהה עצומה, כיצד יתכן להסביר שעם ישראל הגיעו לשפלות המדרגה עד שביקשו לעשות עגל, הרי נעשו להם ניסים גדולים ונוראים וכן נבקע לפנייהם הים, ובמעשה זה ראו עין בעין את השגחת השם בעולם, ועוד שהרי ראו במדבר את עמוד האש ועמוד הענן הולכים לפנייהם ובוה התחדד להם ההבדל בין האור לחושך ונתבאר להם שכר לומדי התורה וענשם של מפירה ואם כן כיצד חטאו במעשה העגל.

וביותר יש לתמוה שהרי במכת חושך מתו כל אלו שלא האמינו בה' ונשארו רק העידית שבעידית, עד שנאמר עליהם "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה" (ירמיה ב, ב). אם כן כיצד ניתן לתרץ את העובדה שמכיוון שמשה נתמהמה שש שעות על פי חשבונם הם מחליטים לעשות עגל, מה עוד שהיו מביניהם שסברו שחשבון השעות שגוי ועדיין לא הגיע זמנו של משה לרדת מן ההר.

וביאר הדברים הוא, שעל נח נאמר (בראשית ו, ט) "את הא-להים התהלך נח" משמע, שהקב"ה התהלך לפני נח והאיר לו את הדרך שילך בה. לעומתו אברהם אבינו מעלתו היתה גדולה לאין ערוך, מכיוון שהוא התהלך לפני הקב"ה ולא נודקק לסיוע ממנו היאך לנהוג, אלא התגבר על הבלי העולם הזה בכוחות עצמו. ועל זה הדרך ניתן להסביר שעם ישראל רצו שהקב"ה ילך לפנייהם, למרות שכבר נתנה להם התורה שעליה נאמר (ישעיה נת, ח) "והלך לפניך צדקך". שהתורה מגינה ומצילה היא, ולא היה לעם ישראל לבוא בדרישה כזו, אלא ללמוד מאביהם אברהם שלא בקש את עזרת קונו אלא הוא בעצמו התהלך לפניו, עוד לפני שקיבל את התורה, ואם כן על אחת כמה וכמה בני ישראל שכבר קיבלו את התורה ובכוח התורה להגן ולהציל את האדם שהיה להם ללכת בכוחות עצמם. ודרישה זו של בני ישראל באה לידי ביטוי בשאלה 'איה משה', שלא היו מסוגלים לעמוד רגע אחד בפני עצמם ומיד דרשו מנהיג, למרות שעל האדם להחזיק מעמד בעצמו אף בזמנים קשים. והרי לא יתכן לומר שכאשר רב בית הכנסת נמנע מלבוא בשל אילוץ, מיד כולם ידירו רגליהם אף הם, בטענה שאם הרב לא נמצא גם הם הולכים, אלא עליהם לאזור מותניים ולהמשיך בלימוד ובתפילה למרות ועל אף הכל.

והשאלה ששאלו עם ישראל 'איה משה' לא היתה במקום ואסור היה לה להישאל, ומששאלוה, היא עמדה להם לרועץ וכאבן נגף בדרך. ומקור השאלה נבע מכך שרצו להמשיך את תרבות מצרים למרות שנאמר להם משכו ידכם מעבודה זרה, ותרבות זו של אלוהים אחרים אותה ראו במצרים, היא זו שהכשילה אותם מכיוון שלא התנתקו ממנה לגמרי.

הילולא דצדיקא

- טז - רבי פנחס מנחם אלטר האדמו"ר מגור
- יז - רבי ברוך שמעון סלומון רבה של פתח תקוה
- יח - רבי ישראל יעקב פישור ראב"ד העדה החרדית
- יט - רבי שמעון חירארי
- כ - רבי שלמה זלמן אוירבאך ראש ישיבת 'קול תורה'
- כא - רבי אלימלך מליזענסק בעל 'נועם אלימלך'
- כב - רבי אלעזר הלוי בן טובו

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

מדוע יהושע לא יצא להפגין?

"ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל" (שמות לג, יא)

ארבעה דברים מונים חז"ל שהם צריכי חיזוק, ואחד מהם הוא ענין לימוד התורה. חז"ל שואלים תורה מנין? ולמדו זאת ממה שנאמר ביהושע (א, ז) "רק חזק ואמץ" - חזק בתורה (ברכות לב, ב).

ובאמת שואל הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ראש ישיבת תורה אור; צריך להבין הרי יהושע היה נער לא ימיש, ומדוע אפוא הוא נצרך לחיזוק?

השיב הגאון שהתשובה נמצאת בדברי רש"י שכתב על "ארבע צריכי חיזוק" - היינו שיתחזק אדם בהן תמיד בכל כוחו, היינו שאין הכוונה בחיזוק אחרי שהתרופף ונחלש ונפל, אלא מהות החיזוק שצריכי כל אחד ואחד אף הגדול שבגדולים, הוא שלא לתת לשום רפיון להיכנס ואפילו יהושע צריך היה חיזוק להישאר בדרגת "לא ימיש מתוך האהל", בכל המצבים שעובר מנהיג הכלל ומצביא מלחמות השם. כל שכן כל אדם מישאל צריך לשמור כל ימי חייו על שקדנות בלימוד התורה בדרגתו, שלא יסור ממנו.

וכך גם מצינו שיהושע נתבע "עתה באתי" (יהושע ה, יד) ופירשו חז"ל בגמרא מסכת עירובין (דף סג, ב) שהכוונה היא על ענין ביטול תורה, שלמרות שראשו היה שקוע במלחמת מצוה היתה עליו תביעה; לא על כך שהוא לא למד תורה, אלא על עומקה של הלכה - על העמקות והשקדנות שהיו לו אצל משה רבו, נתבע שאסור שייחלשו, ואפילו כשחייב לעסוק במלחמה וכמו שפירש רש"י שצריך שיתחזק בכל מקום.

ובכל זאת יש לשאול עדיין איך נכנס פסוק זה כאן באמצע חטא העגל? ביאר הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין זצ"ל 'הנצי"ב מוולוז'ין, שהתורה כתבה בדווקא פסוק זה כאן להשמיענו שאף שהיה זה זמן של סערת רוחות ובלבול הדעת בעם ישראל, שהרי השטן הראה לישראל את משה מת ומיטתו פורחת באוויר, בכל זאת יהושע נשאר נאמן ואיתן ברוחו ובאמונתו ונשאר אותו נער לא ימיש מתוך האהל.

ברוח רעיון זה אמר מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, בשם הגאון הישיש רבי נפתלי צבי ריף זצ"ל נכדו של הגאון רבי רפאל שפירא זצ"ל מוולוז'ין שהתגורר בסוף ימיו בבני ברק, שבאה התורה ללמדנו שלמרות שיהושע היה תלמידו הגדול של משה רבינו, ואולי תפקידו עכשיו לעשות מחאות והפגנות על הפגיעה בכבוד התורה, למרות זאת הוא ישב ולמד, ללמדנו שתפקידם של התלמידי חכמים הוא אך ורק לשבת וללמוד תורה ולא להתעמק במחאות והפגנות...

דבר זה, איך ומה למחות, מסור הוא למנהיגי הדור ולא ביד התלמידים שתפקידם אחר, לעמול

ולשקוד בתורה

הקדושה שהיא

חיינו ואורך

ימינו.

מזוודה של בטחון ואמונה בהש"ת

מעשה היה בכ"ק אבי הצדיק רבי משה אהרן פינטו זיע"א אשר יצא פעם בדרכו ממרוקו לארץ ישראל. לפתע הבחין אבא שהמזוודה שלו, שבתוכה היו כספו ודרכונו - איננה עימו, והדבר גרם לו עגמת נפש גדולה.

מיד פנה אבא לקב"ה וביקש ממנו שבזכות אביו הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, ישמור על המזוודה שלא יקרה לה מאומה, ואיש לא ייגע בה.

תפילתו אכן התקבלה. אבא שב על עקבותיו ומצא את מזוודתו מונחת בשלוה בדיוק במקום בו השאיר אותה, מבלי שאף אחד ייגע בה לרעה.

חלפו שנים, ובאחד הימים נסעתי ברכבת לפריז. בעת רדתי מן הרכבת הייתה מהומה רבה, אנשים רבים ביקשו לעלות לרכבת ודחפו זה את זה. ואני, שביקשתי לרדת מהקרון - נדרשתי להתאמץ ולפנות לעצמי את דרכי החוצה, בתוך כך הסחתי דעתי מהמזוודה שנשאתי עימי שבתוכה היו דברי תורה רבים שכתבתי, סכום כסף, דרכונים ומסמכים שהייתי זקוק להם להמשך דרכי.

כעבור זמן מה שמתי לבי לכך שהמזוודה איננה איתי וצער גדול פשט בי. הצטערתי על חסרון כתיב היד של דברי התורה עליהם עמלתי כה רבות ואשר היו בתוך המזוודה האבודה, שכן הרכוש הרוחני שאני

מלוויי שהיו עימי ואשר שמעו ממני על אובדן המזוודה - התייאשו ממנה מיד ואמרו כי אין כל סיכוי שאמצא אותה, וכשהבחינו בי ובמזוודה שבידי חשבו שעניניהם מטעות אותם, כי מציאת המזוודה בתוך כל ההמון הרועש הרי היא בגדר נס עצום.

מציאה זו הייתה לפלא גדול גם בעיניי. הרי תחנת הרכבת היא מקום הומה אדם שאלפי אנשים חולפים בו מדי שעה, ואיך אם כן ניתן למצוא מזוודה אבודה בתוך כל ההמולה השוררת במקום? בנוסף, כיצד ייתכן הדבר שאיש מהעוברים ושבים לא שם לבו למזוודה המונחת ללא דורש? אלא ברצות ה', בניגוד גמור לדרך הטבע, נתקיים במקום מאמר הפסוק "עיניים להם ולא יראו", וכך בסייעתא דשמיא יכולתי ליטול את מזוודתי היקרה עימי ולהמשיך בדרכי.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "וישלח אחאב" (מלכים א, יח)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על אליהו הנביא זכור לטוב, שהוכיח לעם שעבדו אלילים ופסחו על שני הסעיפים, שהוא מענין הפרשה שבה משה רבינו מוכיח לעם על שעשו את העגל.

נצור לשונך

כולם שווים בפני החוק

תולה ארץ על בלימה

איסור סיפור לשון הרע הוא אפילו על עם הארץ, כי גם הוא בכלל עם ה' וצבאותיו שהוציאם ממצרים. וכל שכן אם הוא תלמיד חכם, בודאי המספר לשון הרע עליו - עונו גדול הרבה יותר. ואמרו חז"ל, כל המספר אחר מיטתו של תלמיד חכם - נופל בגיהנום. וכמה פעמים נכנס ע"י זה בכלל מבזה תלמיד חכם, וידוע גודל ענשו של המבזה תלמיד חכם שהוא בכלל "כי דבר ה' בזה וכו' הכרת תכרת הנפש היא" ח"ו.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מהות מחצית השקל

"וידבר ה' אל משה לאמר. כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כפר נפשו לה' בפקד אותם ולא יהיה בהם נגף בפקד אותם" (שמות ל, יא-יב)

פרשת כי תשא פותחת בפניית ה' אל משה לצוות לעם ישראל להביא מחצית השקל על מנת למנות ולספור אותם. מחצית השקל היא בבחינת כופר נפש המעניק שמירה והגנה לעם ישראל מפני המגיפה. בהמשך הפרשה אנו מוצאים שהקב"ה מצווה את בני ישראל על מצות השבת כפי הנאמר (שמות לא, יד) "ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם מחלליה מות יומת". ולאחר מכן מובא חטאם של בני ישראל בעגל, שלאחר שראו שמושה בושש לבוא ואינו יורד מן ההר בזמן שהיה עליו לרדת על פי חשבונם, אז הם ממהרים להקים עגל זהב וממליכים אותו לאלוהם ומנהיגם.

לעיתים נדמה לאדם שבפרוטה קטנה לא ניתן לעשות כל תועלת או מעשה חסד, אך למעשה ההיפך הוא הנכון, שבזה שאדם ייתן כל פעם את המעט שיש לו הוא יחנך את עצמו למידות טובות ויעצים בקרבו יראת שמים. וכבר אמרו חז"ל באבות (ג, טו) "והכל לפי רוב המעשה", ופירש הרמב"ם (שם) שטוב לו לאדם לפתוח ידו מאה פעמים ולתת כל פעם סכום מועט, מאשר להעניק סכום גדול בבת אחת, היות והנתינה המתמדת כל פעם מחדש, גם כשמדובר בסכומים קטני ערך, מחנכת את האדם לנתינה ומזככת את מידותיו.

והנה מצינו לדאבון לב אנשים המוכנים להשקיע מיליונים רבים במותרות והבלים, כאשר דאגתם נתונה לריבוי החומריות השובבת אותם, אך כאשר מדובר במתן צדקה ועשיית חסד בממונם, מיד מתחילים המה לחשב כל פרוטה ופרוטה מבלי שתהא בהם היכולת לפתוח את כיסם ולהעניק מהונו וכספם לזקוקים לכך. ועל האדם לתת אל ליבו שריבוי החומריות והשקעת ממון בדברי ההבל עלולה להוריד אותו עד לבאר שחת וכעבודה זרה דמי. מנגד, אדם שמעניק מכספו לצדקה, גם אם יעניק סכום קטן ומועט, מכל מקום הנתינה מחנכתו ומרוממת את אישיותו. וזהו אם כן הקשר בין מחצית השקל לחטא העגל, שיש בצרוף עניינים אלו ללמד את האדם על התוצאה הכואבת של אלו המבזבזים כספם להבל ולריק, על אף שמדובר בסכומים קטנים.

ויש בדברים אלו לאלפנו בינה ומוסר שלעיתים הרגש וההתלהבות בעבודת ה' נקנים דווקא בדברים הקטנים לכאורה, בדברים השקולים כנגד מחצית השקל אשר הצטרפה פרוטה לפרוטה עד שהתהוותה לכוח עצום ורב שניתן לקנות בו קרבן נדבה. ואף עבודת ה' של האדם נקנית ונרכשת דרך הדברים השוליים הנדחקים לעיתים לקרן זווית, אך הם אלה שבסופו של דבר מרוממים את האדם.

נאמר על מצות מחצית השקל - "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" (שמות ל, טו). וזאת כדי ללמד לאדם שבכדי לתרום לציבור ולהעניק נדבה לעני, אין צורך להיות עשירים גדולים, אלא די בכסף מועט היות והרצון הוא המניע המפעיל את האדם ולא כמות הכסף הנתונה בכיסו שהרי אין דבר העומד כנגד הרצון.

מעיד אני על עצמי שבתחילת דרכי היה לי קשה מאוד להעניק סכומים גדולים לצדקה וכל פעם הייתי נותן תרומה קטנה. כעבור זמן נוכחתי לראות שלא נגרע מכספי מאומה למרות הצדקה שחילקתי וכך החלטתי להגדיל את סכומי הסיוע והעזרה, והנה גם לאחר שהגברתי את היקף הסכומים עדיין ראיתי ברכה בכספי ולא היה ניכר שהופחת ממני משהוא. מציאות זו מחזקת את דברי חז"ל שנתנית צדקה לא רק שאינה פוגעת בכספו של האדם, אלא גם מוסיפה לו ברכה כפי שדרשו חז"ל "עשר תעשר" - עשר בשביל שתתעשר (תענית ט, א).

חזק וברוך

על מידות שבין אדם לחברו

עד כה למדנו על טיבה של אהבת ישראל. ועתה, עלינו לברר את הצד השני: מה נחשב לשנאה, אותה אסרה עלינו התורה הקדושה מכל וכל?

לעיתים עשויים אנשים לטעון, כי חלילה הם אינם שונאים שום אדם מישראל. הם אוהבים כל יהודי ויהודי, אלא שלמרבה הצער, ישנם יהודים שהם פשוט "אינם מסתדרים איתם"... הם לא שונאים אותם חלילה... הם רק אינם רוצים כל קשר איתם...

המניעים לכך יכולים להיות שונים ומשונים: על רקע של ויכוח שהתגלע בנושא זה או אחר, על רקע של סכסוך שכנים פשוט, או אפילו על רקע 'אידיאולוגי'.

ה'חפץ חיים' (אהבת ישראל פרק ב'), מצטט את דברי הגמרא במסכת סנהדרין, שם שנינו (כז, ב) כי האוהב והשונא פסולים לדון ולהעיד זה לזה, ומבארת המשנה את טיבם של אלו: "אוהב - זה שושבינו. שונא - כל שלא דבר עמו שלשה ימים באיבה".

הבה נתבונן:

מדבר כאן בשני אנשים טובים, שמעולם לא העלו בדעתם לפגוע זה בזה. אלא מה? הם פשוט "לא הסתדרו"... היתה ביניהם תרעומת מסוימת, שגרמה להם לשמור מרחק זה מזה. ובכל זאת, מבהירה לנו הגמרא כי הם נחשבים ל"שונאים" זה לזה, עד שהם חשודים להעיד עדות שקר מתוך שנאה!

ומכל מקום, הדבר ברור, כי אותו אדם אשר לא מסתדר עם רעהו מתוך התרעומת שביניהם, ומשום כך הוא "שומר מרחק" מחברו ונמנע מלדבר עמו - נחשב לשונא! ואם נחשב הוא לשונא לענין עדות, ולענין דין - הוא הדין שנחשב הוא לשונא לענין האיסור של "לא תשנא את אחיך בלבבך" עליו הוא עובר בכל רגע ורגע!

יתר על כן. בדברי האור החיים הקדוש על הפסוק (ויקרא יט, יז): "לא תשנא את אחיך בלבבך", מוצאים אנו הגדרה רחבה יותר למושג "שנאה". שכן לכאורה, מעיר האור החיים, מתאים היה יותר אילו נכתב: "לא תשנא בלבבך את אחיך", כאשר בראש ובראשונה מגדרים פרטי השנאה - בלבבך, ורק לאחר מכן זהותו של האדם אותו אסור לשנא - הלא הוא: אחיך! מדוע שינה אפוא הכתוב מסדר זה?

אכן מתרץ האור החיים הקדוש ואומר כך:

"אכן יכון להודיע שיעור השנאה אשר ה' מצוה עליה. שלא יאמר אדם שאינו קרוי שנאה אלא שנאה גמורה לבקש רעתו ולחפץ בכליונו, אבל הרחקה בלב אינה קרויה שנאה, לזה נתחכם הכתוב לסמוך 'לא תשנא' עם תיבת 'אחיך', לומר כי השערת השנאה אשר יצוה ה' עליה - היא הנרגשת בערך אח. ושיעור זה: כל שירחיקו מלבו קצת הנה הוא יורד ממדרגת אח, והרי הוא עובר משום לא תשנא".

כלומר: התורה יוצאת מנקודת הנחה, כי בין כל איש ישראלי לרעהו - אמורה לשרור אהבה ואחוה כמו זו השוררת בין אח לאחיו. כל מציאות בה נוצר ריחוק בין אדם לרעהו, עד שהאחוה ביניהם כבר אינה איתנה כאחוות איש לאחיו - מוגדרת כשנאה, והרי היא בכלל האיסור של "לא תשנא את אחיך - בלבבך"!

נמצא אפוא, כי הדרך היחידה בה יכולים אנו להינצל מלעבר בכל רגע ורגע על איסור מן התורה של "לא תשנא את אחיך בלבבך" - הנה על ידי הקפדה רבתי על קיומה של המצוה: "ואהבת לרעך כמוך"... רק אם נחדיר אל לבנו אהבה כלפי כל אחד ואחד מישראל, אחינו ובשרנו - נוכל לדעת אל נכון כי השנאה לא פשתה בקרבנו, ולא קנתה שבייתה בלבנו.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

שוא ובשבעות שקר, הרי זה עושה קורת רוח לפני הקדוש ברוך הוא ומקבל עליו עול מלכות שמים שלימה. אוי להם לרשעים שבשביל מעשיהם המקולקלים מביאין את עצמן לידי פסול והויין עניים עד יום מותן, שנאמר (זכריה ה) "הוצאתיה נאם ה' צבאות ובאה אל בית הגנב ואל בית הנשבע בשמי לשקר ולנה בתוך ביתו וכלתו ואת עציו ואת אבניו". הוצאתיה לאלתר ובאה אל בית הגנב, זה הגונב דעת הבריות, ואל הנשבע בשמי לשקר כמשמעו.

כל העבירות שבתורה אם עבר עליהן נפרעין ממנו בגופו, ועל שבעות שוא נפרעין ממנו בגופו ובממונו לכך נאמר וכלתו ואת עציו ואת אבניו. ולא עוד אלא שהקדוש ברוך הוא מעיד עליו בעצמו, שנאמר (מלאכי ג) "וקרבת אלכם למשפט והייתי עד ממחרת במכשפים ובמנאפים ובנשבעים לשקר ובעושי שקר שכיר אלמנה ויתום", ואומר (ירמיה כ"ט) "ואנכי היודע ועד נאם ה'".

מכאן שמעת שקדושת הקדוש ברוך הוא וקדושת שבת וקדושת ישראל, שלשתן חשובות כאחד; בקדושת הקדוש ברוך הוא מה כתיב (שם כ"ב) "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל בך בטחו אבותינו", ובקדושת שבת מה כתיב (שמות ל"א) "ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם", ובקדושת ישראל מה כתיב (ירמיה ב) "קודש ישראל לה' ראשית תבואתה".

ישמרו את שבתותי". כבר את אביך ואת אמך קיימו יוסף, שנאמר (בראשית ל"ז) "ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם". דבר אחר, כבד את אביך ואת אמך קיים יצחק שהיה מושלך לפני אביו כשה לטבח. לא תרצח קיימו יוסף, שלא שמע לאשת פוטיפר להרוג את פוטיפר. לא תנאף קיימו יוסף שנאמר (שם ל"א) "ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לא-להים", ומה תלמוד לומר לא-להים, אלא מלמד שנשבע לו ליצרו בא-להים ואמר הא-להים לא אעשה את הדבר הזה.

דבר אחר, לא תנאף קיימו בועז, שנאמר (רות ג) "ליני הלילה" וגו'. לא תגנוב קיימו יוסף, שנאמר (בראשית מ"ז) "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים" וגו'. דבר אחר, לא תגנוב קיימו השבטים שנאמר (שם מ"ד) "הן כסף אשר מצאנו בפי אמתחותינו השיבנו אליך מארץ כנען ואיך נגנוב מבית אדוניך כסף או זהב". לא תענה ולא תחמוד קיים אברהם, שנאמר (בראשית י"ד) "ויאמר אברם אל מלך סדום הרימותי ידי אל ה' אל עליון קונה שמים וארץ אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך וגו' בלעדי רק אשר אכלו הנערים".

דבר אחר, אנכי ה' א-להיך ולא יהיה לך ולא תשא את שם ה' א-להיך לשוא, מה ענין זה אצל זה? אלא ללמדך שכל הרגיל בשבעות שוא ובשבעות שקר, הרי זה כאילו עובד עבודה זרה ואינו עושה קורת רוח לפני מי שאמר והיה העולם ואינו מקבל עליו עול מלכות שמים שלימה. וכל מי שאינו רגיל בשבעות

דבר אחר, אנכי ה' א-להיך קיימו יוסף, שנאמר "ויאמר אליהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני" (בראשית נ). לא יהיה לך וגו' קיימו יעקב, שנאמר (שם ל"ה) "ויאמר יעקב אל ביתו וגו' הסירו את אלהי הנכר אשר בתוכם". לא תשא קיימו יוסף שנאמר (שם מ"ב) "חי פרעה אם תצאו מזה". והלא הדברים קל וחומר, ומה כשהיה נשבע במלך בשר ודם קיים את שבעות, אם נשבע במלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה.

זכור את יום השבת לקדשו קיימו יוסף, שנאמר (שם מ"ג) "ויאמר לאשר על ביתו הבא את האנשים הביתה וטבוח טבח והכין", ואין הכן אלא לשבת שנאמר (שמות ט"ז) "והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו". ומאי וטבוח טבח, אלא מלמד שאמר יוסף לטבח פרע לפניהם את בית השחיטה והפרש לפניהם את גיד הנשה.

דבר אחר, זכור את יום השבת לקדשו קיימו חנניה מישאל ועזריה, שנאמר (ישעיה נ"ו) "כי כה אמר ה' לסריסים אשר

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

רבי מרדכי כנפו הי"ו, הינו בעל בטחון ובעל אמונה גדול בקדושת הצדיק רבי חיים פינטו.

לפני מספר שנים, התכוננה בתו לנסוע לצרפת כדי לעבור שם מבחן חשוב, אך לפתע גילה רבי מרדכי כי הדרכון אבד.

צערו של רבי מרדכי גבר מאוד עקב אבידת הדרכון, לפי שהנפקת דרכון במרוקו, אינו דבר של מה בכך.

רבי מרדכי ידע היטב מה עליו לעשות: הוא החל להתפלל לה' כי בזכות הצדיקים ימצא את הדרכון. הוא הדליק נרות במשך כל הלילה תוך תפילה כנה לה', עד שהיה בטוח כי עוד בלילה יביא לו 'מישהו' את הדרכון לביתו.

אשתו של רבי מרדכי ביקשה ממנו שיעלה על יצועו לישן את שנת הלילה, אלא שרבי מרדכי סירב באומרו:

"אני לא אישן כל הלילה עד שהדרכון יגיע הביתה".

"כיצד יגיע אליך הדרכון הלילה?" - שאלה אשתו.

"אני מאמין כי הוא יגיע, בזכות הצדיקים" - השיב רבי מרדכי.

ואכן בשעה שלש לפנות בוקר, נשמעו דפיקות על דלת הבית. רבי מרדכי פתח את הדלת, ולגד עיניו עמד גבר מרוקאי עם תיק בידו. רבי מרדכי חטף ממנו את התיק.

"למה אתה חוטף לי את התיק?" נשאל רבי מרדכי. ובמקום להשיב לו תשובה הוא פתח את התיק והוציא ממנו את הדרכון של בתו.

כעת, כשהדרכון בידו, פנה אליו רבי מרדכי ושאל אותו: "היכן מצאת את התיק?" והלה משיב: "ליד שגרירות צרפת".

"ולמה החזרת אותו?" - שאל שוב רבי מרדכי.

"לאמיתו של דבר - השיב לו המוצא - לא רציתי להחזיר את הדרכון, אלא חשבתי לקרוע אותו. אלא שבילילה באה אלי אימי בחלום ואמרה לי ללכת מהר ולהחזיר את הדרכון לבעליו. אם אתה רוצה לקיים כיבוד אב ואם - היא אמרה - לך לשמח את המשפחה הזאת ותחזיר להם את הדרכון".

ערביי מרוקו ידועים בהנהגתם הטובה שהם מחזיקים מעט במצות כיבוד הורים, והוא אכן קיים את מצות אמו ובא להחזיר את האבידה לבעליה. רבי מרדכי נתן בידו מעט כסף ופטרול לשלום.

מ"ר הגה"צ רבי דוד פינטו שליט"א סח לנו שרואים אנו מכאן את גודל האמונה בצדיקים. ואכן, כל אדם יכול להגיע למצב כזה של אמונה, כמו שאמר חבקוק הנביא "וצדיק באמונתו יחיה", כי אף אדם פשוט יכול להיות בבחינת צדיק גדול אם הוא בעל אמונה.

בזכות האמונה הוא יכול לחולל ניסים ונפלאות כמו צדיק גדול. כי אם לא כן קשה להבין את הנס שקרה כאן. אבל, אמונה זה דבר שלא ניתן להשגה פשוטה, אלא צריך לעבוד על כך על עצמו להתחזק בזה.